

Hvorfor kampen mot svart økonomi er viktig – for næringslivet og NHO!

Lars Christian Berge
Viseadministrerende direktør

NHO - En helhetlig tilnærming til etikk og samfunnsansvar

- Et næringslivet som opptrer ordentlig og redelig
- Et næringsliv som viser respekt for mennesker, miljø og samfunn
- Vi tror dette er *i bedriftenes interesse, i samfunnets interesse og i den enkeltes interesse*

Hva er min bedrifts samfunnsansvar?

- Kjenner du bedriftens interesser i samfunnet?
- Har du klart og tydelig vist dine ansatte i bedriften hva slags praksis som er akseptabel?
- Har dere en god bedriftskultur?
- Vet du hvilke miljøutfordringer bedriften har og kan komme til å få?
- Har du produksjon i, eller handler du med, land der politiske og sosiale forhold er vesentlig annerledes enn i Norge?
- Kan du dokumentere at din bedrift tar samfunnsansvar?

Forankring hos tillitsvalgte

- **NHOs rådgivende utvalg for etikk og samfunnsansvar (ESU)**
 - Oppnevnt av NHOs arbeidsutvalg
 - 9 bedriftsledere og fagdirektører
 - 3 eksterne eksperter
- **Skal gi råd til Arbeidsutvalg og administrasjon**
- **Skal sette etiske spørsmål på dagsorden**

NHOs rolle

- **Informasjon til bedriftene**
 - Hva er utfordringene?
 - Hva må bedriften vite?
 - Hvilke første skritt skal bedriftene ta?
- **NHO er ikke en konsulentbedrift**
 - Bedriftene må selv gjennomføre de konkrete vurderingene og tiltakene i egen bedrift

NHOs rolle

- **Informasjon til opinionen**
 - Holdninger og dilemmaer
 - Hva får vi til?
 - Hva kan bedriftene utrette, og hva må andre gjøre?
- **NHO kan ikke påta seg å forsvare eller oppklare hva en enkelt bedrift har gjort eller ikke gjort**

NHOs rolle

- **Dialog med myndigheter og sivilt samfunn**
 - **Formidle næringslivets perspektiv**
 - **Stille andre aktører til ansvar og kreve at de tar sine roller**
 - **Hva er rimelige forventninger til næringslivet?**

Svart økonomi ødelegger- for næringslivet

- **Undergraver tillit til og respekt for næringslivet**
- **Gjør det vanskelig for de seriøse bedriftene gjennom konkurransevridning**
- **Gjør det vanskeligere for de seriøse bedriftene fordi det kommer flere ”krav” som skal avdekke kjeltringene**

Svart økonomi ødelegger...

- **Forbud og påbud ikke nok**
 - De ulike samfunnsaktører må trekke i samme retning
- **Sammen er vi sterkere...**
 - Behov for felles engasjement i samarbeidsorganer som Samarbeidsforum mot Svart Økonomi

Svart økonomi ødelegger – for næringslivet

- **Felles forståelse av ulike utfordringer**
 - Verden ser ulik ut fra myndighets, næringslivs og ansatt-perspektiv
 - Kunnskap om fakta og drivere
- **Ulike muligheter til å angripe problemene**
 - Samordne fremfor å spre innsatsen
 - Felles innsatsområder og handlingsplaner

Svart økonomi ødelegger – for næringslivet

Viktige innsatsområder og avveininger for bekjempelse av svart økonomi:

- **Godt regelverk og tilstrekkelige ressurser for kontroll og avdekking av snusk VS. fornuftig regulering av de seriøse**
 - **Overregulering av de seriøse skaper flere svarte bedrifter ?**
 - **For lite penger til kontroll kompenseres ikke av nye regler !**

Svart økonomi ødelegger – for næringslivet

Viktige tiltak og vanskelige avveininger forts

- **Kompetente innkjøpere i privat og offentlig sektor med gode prosedyrer og rammeverk**
 - Unngå unødig byråkrati
 - Skatteattest med fornuftig innhold – som brukes
 - Forenklet regelverk om offentlige anskaffelser – med åpenhet om planlagte innkjøp

Relasjonsbygging

- **Hvor går grensen for rimelig påvirkning eller markedsføring?**
- **Norge: Gråsoner eller mørketall?**

NHO-veileder

- **NHO nedsetter arbeidsgruppe for å utarbeide veileder**
 - **Smøring, ”facilitation payments”**
 - **Påvirkning, ansvarlig lobbying**
 - **Relasjonsbygging og representasjon**
 - **Gaver i forretningsforhold**
- **Rimelige grenser**

